

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 6 • год. CIV • 27 март 2025 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

Професор
д.ист.н.
Светозар
Елдьоров

ПОЛКОВНИК
ПЕТЪР ДЪРВИНГОВ
И ОДРИНСКА ТРАКИЯ

На стр. 2-3

26 МАРТ – ДЕН НА ТРАКИЯ, ДЕН ЗА ПРОСЛАВА, ПОМЕН И ПАМЕТ

I) I обидителя на Одрин г-ралъ лейтенантъ Ивановъ. II) Побѣдения Газим Шукри паша послѣдния му портретъ. III) Повръщането сабята отъ царя на Шукри паша въ знакъ на храбростъ. IV) Навлизането на побѣдоносната български войски въ Одринъ на 13/III 1913 год.

26 март (13 по стар стил) символизира две съдбовни събития - бойната слава на българските воители и националната памет на тракийските българи.

Преди 112 години, на 13 март 1913 г. под звуците на духовата музика и „Шуми Марица“, с огнения вик „Напред! На нож!“ български войски превземат непревземаемата според германски специалисти Одринска крепост. Българските изумяват света със своя подвиг. Мемоаристи и изследователи са изписали хиляди страници, в които пресъздават героизма на българската воители при шурма на крепостта. Съвсем основателно полковник Петър Дървингов дефинира това събитие като „национален подвиг“.

Победата при Одрин принадлежи на българския войник, който се бори за освобождението на своите сънародници в Тракия и

Македония, с вярата че националното обединение е възможно. С овладяването на крепостта са постигнати военнополитически и стратегически резултати, довели до края на Балканската война и освобождението на българите, останали под османско владичество. Последвалят Лондонския мирен договор от 17 май 1913 г. предоставя на България почти цяла Тракия на запад от линията Мидия-Енос.

Няколко месеца по-късно радостта е помрачена от скръбта по стотиците хиляди тракийски българи, избити и прогонени от турската армия от родните им домове в Одринска Тракия, която на практика е обезбългарена. Академик Любомир Милетич сравнява трагедията на тракийци с клането в Батак. За извършените зверства съвременни изследователи използват термините „геноцид“ и „етническо

прочистване“.

Тези славни и трагични събития залягат дълбоко в националната памет. В преживените битки, победи и страдания се ражда и девизът на тракийци: „Не забравяйте, но не отмъщавайте!“ Намерили подслон в България, стотиците хиляди бежанци и техните потомци пазят и днес спомена за геноцида, мъката по своя бащин край и родов корен, но и благодарността към онези, които дават живота си в името на свободата

За тракийци датата 26 март е символ на борбата за независимост и готовността за саможертва, ден за прослава на загиналите герои, но и паметен ден за преклонение пред жертвите, загинали за осъществяването на националния идеал.

Поклон пред героите, загинали за тракийската кауза и за обединението на българските земи!

ПОЗДРАВЛЕНИЕ за Деня на Тракия

Скъпи тракийци,

На 26 март почитаме Деня на Тракия и се покланяме пред подвига на българските воители, загинали при превземането на Одринската крепост. Традиционно на този ден почитаме и паметта на хилядите тракийци, напуснали родните си места, които остават в турско, а бежанците намират подслон в освободеното Отечество.

В деня за прослава, помен и памет получаваме вдъхновение от величавия подвиг на нашите предци. Този ден ни напомня, че трябва да сме преди всичко българи и родолюбци. Родолюбието изисква да изпитваме уважение и преклонение пред подвига на героите, но и ни задължава да се запитаме дали изпълнихме заветите на нашите предци, дали успяхме да съградим единна, силна и просперираща България, в която всеки гражданин да се чувства сигурен и защитен. Няма да се уморя да повтарям, че ако идеалът на нашите предци беше единна България, то нашият идеал в 21 в. може и трябва да бъде: България – независима, демократична и благоденстваща, обединителка на българите в Отееството и по света. Ако някога ключовата дума в съдбата на тракийци е била разорение, то днес, тя е съзидание и воля да работим за просперитета и духовното развитие на България като силна и европейска държава. Това е единственият път, чрез който и ние на свой ред ще изпълним дълга си пред Отееството и историята – така, както са го направили дедите ни.

Ние, тракийци, сме толерантни, не търсим мъст за претърпените злини и спазваме завета на нашите предци „Да не забравяме, но да не отмъщаваме“. Толерантността, човечността и търпението, са качества, които са ни нужни и днес, за да се справим с предизвикателствата на времето, в което живеем!

Нека сведем глава пред подвига на загиналите!

Почит и преклонение пред болката и величието на невинните жертви, които ще останат завинаги в олтаря на Отееството.

Да живее България!
Красимир Премянов,
Председател на СТДБ

ПОЛКОВНИК ПЕТЪР ДЪРВИНГОВ И ОДРИНСКА ТРАКИЯ

150 години от рождението му

Визитка: Светлозар Елдъров е историк, професор, доктор на историческите науки. Роден е в Пловдив, завършва история в СУ „Св. Климент Охридски“ с профил „балканистика“ и втора специалност „философия“. Специалист по история на България и Балканите XIX–XX век. Работил е в Института за военна история при ГЩ на БА, в Главно управление на архивите при МС и в Института по балканистика при БАН. Автор е на десетки монографии, студии, статии и научнопопулярни публикации по историята на България и Балканите през XIX–XX век, националноосвободителното движение на тракийските и македонските българи и др. Сценарист е и на документални филма. Член на УС на Тракийския научен институт, Българската национална комисия по военна история и др.

ПРОФЕСОР Д.ИСТ.Н. СВЕЛАЗАР ЕЛДЪРОВ

Полковник Петър Дървингов (1875–1953) е офицер от българската армия и изтъкнат деец на македоно-одринското освободително движение. Съгражданин, връстник и съученик на Гоце Делчев, активен участник в Горноджумайското и Илинденско-Преображенско въстание и във всички най-важни събития от борбите за национално освобождение и обединение, един от стожерите на тайните офицерски братства в България, създател и началник-щаб на Македоно-Одринското опълчение в Балканската война и 11-а пех. Македонска дивизия в Първата световна война. Освен офицер и революционер, Дървингов е и учен, един от видните представители на българската военна историческа, социологическа и народопсихологическа мисъл, автор на десетки книги, дописен член на Българската академия на науките. С воля, постоянство и лично самоусъвършенстване той успява да се издигне до равнището на ония избраници на съдбата, които не се задоволяват с ролята на обекти на историческите процеси, а сами желаят да ги творят или поне да проумеят тяхната същност. Всичко това дава основание неговата 150-годишнина да бъде отбелязана от в. „Тракия“, като се изтъкнат личните му приноси за Одринска Тракия и тракийските българи. Преди това обаче следва да припомним накратко неговата биография.

На революционното поприще

Полковник Петър Дървингов е роден на 25 май 1875 г. в Кукуш, Македония. В края на XIX – началото на XX в. градът наброява 7750 жители, от които 7000 българи, останалите турци. Това демографското надмощие в епохата на националното възраждане превръща Кукуш в крепост на българщината и огнище на българския дух, дал на България цяла плеяда революционни, просветни

и културни дейци, политици и общественици, професионалисти в различни сфери и немалко офицери от българската армия, всички оставили трайна следа в националната история.

Като повечето от именитите си съграждани Дървингов получава първоначално и основно образование в родния град, преди да продължи в българската мъжка гимназия „Св. Кирил и Методий“ в Солун. Там образованието е неделимо от националното възпитание, а революционните ученически кръжоци, насърчавани и наставлявани от учителите, дават тласък на първите самостоятелни стъпки по пътя на революционната идея и отечествения дълг. През 1892 г. Дървингов се озовава във Военното училище в София, завършва го с отличие на 1 януари 1896 г. и започва офицерската си кариера като кавалерист в Шумен. По това време в българската войска служат немалко българи както от Македония, така и от Одринска Тракия. През 1897 г. те дават живот на тайните офицерски братства, или Българските освободителни братства, както те сами се назовават. Скоро близо хиляда офицери или половината от всички на действителна служба се ангажират активно с освободителната борба. В Шумен и другите гарнизони, където по-късно ще го отведе служебният му дълг, Дървингов всеотдайно участва в дейността на офицерски братства, но заедно с това усърдно изучава чужди езици, следи френските и турските военни списания, усъвършенства бойната си подготовка, изгражда се като командир. Офицерските братства поддържат тесни връзки с ВМОРО и лично с Гоце Делчев, като му съдействат в изграждането на четническия институт.

През 1902 г. Дървингов участва в Горноджумайското въстание като войвода на чети и отряди в Пиринска Македония. По време на Илинденско-Преображенското въстание през 1903 г. пак е там. Заедно с него във въстанието масово участват и другарите му от офицерските братства. От ранната

пролет до късната есен на 1903 г. един български генерал и 48 офицери с чинове от подпоручик до полковник влизат на територията на Македония и Одринска Тракия, за да се включат в изграждането на въстаническата армия и управлението на бойните действия. Десетки други офицери, без да напускат гарнизоните си, също помагат както могат – с оръжие, с пари, със съвети. Само Дървингов обаче прави нещо повече в синтеза на служебния и патриотичния дълг – превръща го в научен опит. Между двете въстания той отбелязва своя дебют на попрището на военната наука. Това е първата му монография „От Пловдив и София към Цариград и Скопие. Паралел на военните сили“, с която той предвижда бойния път на Македоно-одринското опълчение през Родопите и грандиозната българска обсада и победоносна атака при Одрин.

Във войните
за национално обединение

През пролетта на 1904 г., след 19-месечно отсъствие от строя, Дървингов отново се връща на действителна военна служба, този път в 3-ти конен полк в Пловдив. В началото на 1906 г. постоянството му за самоусъвършенстване го отвежда в Торино, където следва във Военната генерал-щабна академия три години. Неговите качества най-сетне са оценени по достойнство и през 1911 г., вече със звание майор, е назначен за помощник-началник на Разузнавателната секция при Щаба на войската. Това му дава възможност да направи нов синтез на личен опит, придобити знания и политически момент, който ще остане в историята като епопея на българското доброволчество в Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война.

Още в първите дни на своята нова служба майор Дървингов поставя въпроса за създаване на партизански чети и опълченски дружини от македоно-одрински доброволци, които активно да участват в приближаващата война. Само седмица след обявяването на общата мобилизация в България на 17 септември 1912 г., над 50 чети вече са прехвърлени в Македония и Одринска Тракия. Веднага след това започва създаването на Македоно-одринското опълчение (МОО), чийто началник-щаб е той. На тази длъжност от началото на ноември 1912 до края на май 1913 г. Дървингов споделя бойния му път, който минава през освобождаването на Източните Родопи, Беломорския край и голяма част от Одринска Тракия на изток от р. Марица до Галиполи и Шаркьой. Той разработва оперативния план за настъплението от Кърджали

• Петър Дървингов като млад офицер

към Гюмюрджина, проявява се като храбър и умел войсководец в битката за прохода Балкантореси (Маказа), лично връчва ултиматума за безусловна капитулация на Явер паша при с. Мерхамлъ, отличава се в боевете за отблъскването на турския десант при Шаркьой. Така по право и по заслуги той заслужава да бъде помнен и почитан от СГДБ и ТНИ като един от освободителите на Одринска Тракия по време на Балканската война.

Вторият по-сериозен личен досег на Дървингов с тракийските българи датира от пролетта на 1918 г., когато му е възложена строго секретна разузнавателна мисия в Беломорска Тракия – да провери дали турското население наистина подготвя въоръжено въстание срещу българската власт, каквито сведения вече достигат до Главната квартира, но са отричани или омаловажавани от Министерството на войната. Петър Дървингов, тогава вече повишен в чин полковник, изпълнява професионално възложената му задача, като от 21 март до 8 април посещава Ксанти, Драма, Кавала и Гюмюрджина. Благодарение на отличното владение на турския език, опита му като офицер и македоно-одрински деец и запазените от революционното движение и Балканската война лични връзки той разкрива наличието на елементи на организация, средства и условия, които биха позволили на турците, или мюсюлманите изобщо, да подготвят в кратки срокове политическо движение, което бързо да се превърне във въоръжена акция. Тази конспиративна мрежа впрочем съществува още от 1913 г., когато възниква т.нар. Гюмюр-

джинска автономия, създадена от младотурците. Няма да се впускам в подробности за изнесеното в обширния доклад на полковник Дървингов, депозиран в Щаба на Действащата армия, който иначе дава много материал за размисъл по отношение на разрушителните последици от престъпната туркофилска политика на правителството на Васил Радославов. Тук ще цитирам дословно само онзи раздел, озаглавен „Значение на Беломорския край“, в който Дървингов оценява геополитическото, стратегическото и икономическото значение на Беломорието.

Значението
на Беломорския край

„Беломорският край като врата на България, е от най-голямо съдебно значение за развитието на нашата държава. Без Бяло море от Деде Агач поне до Орфано, България рискува да остане все тъй чисто земеделска страна, страна с едностранчиво економическо развитие както досега. Нито Моравско, нито Добруджа, нито Македония представляват краища с толкова благоприятни търговски и икономически условия, колкото крайбрежната област между Марица и Струма. Тук почвата е най-плодородна, населението най-богато и условията най-благоприятни за създаване многобройни класи от мореплаватели, търговци, риболовци, без да говорим за скотовъдците, тютюнопроизводителите и земеделците, които тук могат да развият своите производства до най-високи предели.

Продължение на 3-а стр.

ПОЛКОВНИК ПЕТЪР ДЪРВИНГОВ...

Продължение от 2-а стр.

А между това, при сегашното състояние на нашето национално развитие, създаването на много-числени класи от мореплаватели, търговци и риболовци е най-важното за бъдещето на нашата държава.

Без национална търговска флота, която да разнася нашите произведения там гдето нам е най-изгодно и тогава, когато е най-навременно, и без многочислена търговска класа, която да плъзне по околните морета и организира търговски кантори, търговски разузнавателни пунктове, агенции, бюра, нашият народ може да произвежда много, обаче печалбите ще падат в ръцете на други.

тежават що годе пропорционално на територията си крайбрежие. Всички велики империи и държави са били едновременно сухопътни и морски държави. Германия стана велика, след като съзна, че бъдещето ѝ е в морето, когато всички други велики държави отдавна бяха минали по нейния път (Гърция, Рим, Испания, Франция, Англия).

Прочее, зацепването на българската държава на колкото може по-дълго крайбрежие на Бяло море за нас е въпрос на първостепенна важност. Тук трябва да се съсредоточат нашите усилия и внимание и тук ний не бива да правим отстъпки никому и срещу никакви компенсации. Дунавът и Черното море при новите политически съотношения, които ще настанат след общата

ност да доразвие размишленията си за геополитическото и стратегическото значение на Одринска Тракия. По това време той повален от испанската болест и е евакуиран в София. Оживява по чудо след дълго лечение и получава отпуск по болест, който прекарва в размишления за изминалия път, довел до двете съдбоносни национални катастрофи през 1913 и 1918 година. И стига до заключение, че не Македония, а Одринска Тракия е трябвало да бъде в центъра на българската национална политика. „Ако за нашето време бяхме успели да запазим цялата долина на Марица, ние щяхме да оставим на идните поколения най-хубавия плацдарм на голяма заможност, а чрез това и по-голяма култура, а чрез нея по-силен народ, съставен от по-силни човеци“ – пише в спомените си той, като убедително се обосновава. Това е дълбоко обмислено, обосновано и изстрадано прозрение, което поставя в коренно различна перспектива същността на националната кауза. Като изтъква стратегическото значение на Одринска Тракия (това има предвид под „цялата долина на Марица“) пред Македония и я поставя в сърцевината на националното обединение като „плацдарм“ за бъдещия просперитет на България, Дървингов се проявява като истински реалполитик и изпреварва времето си със своите прозрения.

Духът на историята на българския народ

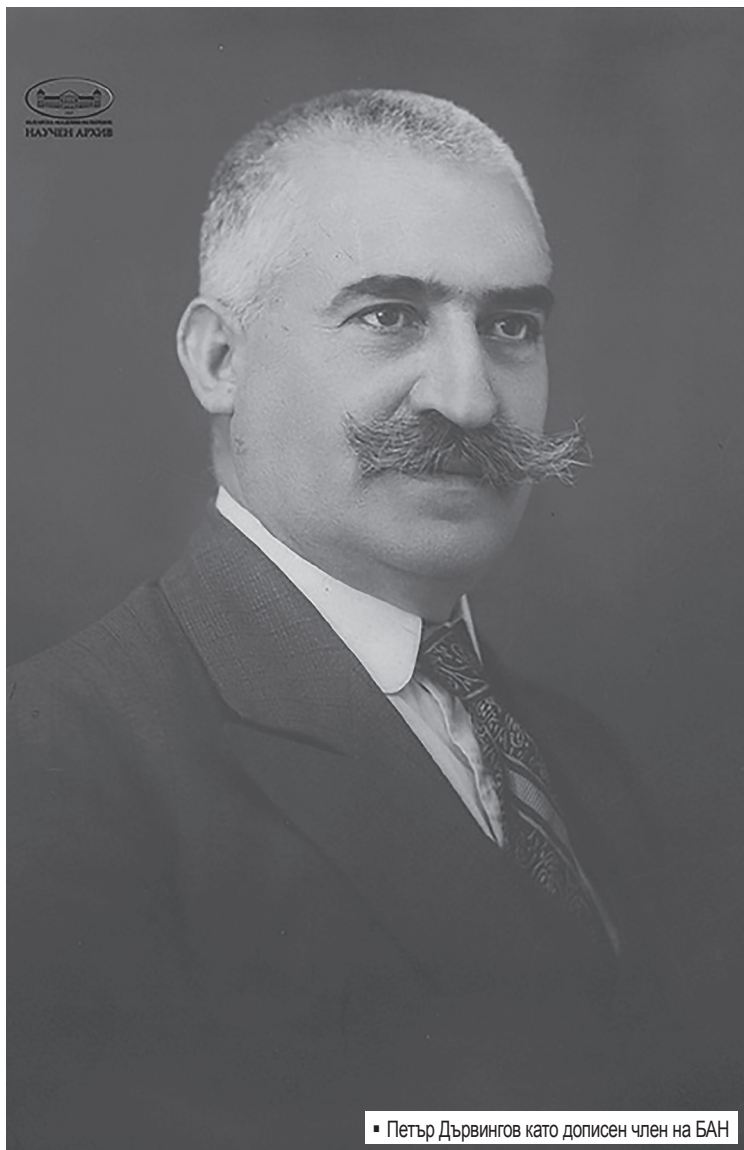
Рекапитулацията на борбите, въстанията и войните за освобождение и обединение е катастрофална за нацията и държавата. Благодарение на своето прозрение Дървингов се оттегля от военната служба и от революционна дейност. На 45-годишна възраст, в разцвета на силите, интелекта и енергията си, той се посвещава на научни изследвания за съдбата на България и българите.

И в предходния период, още като действащ офицер или активен революционер, Дървингов намира време за интелектуална творческа работа, възпътена в четири книги, които го утвърждават като оригинален военен мислител. Но научният му талант се разгръща най-интензивно в периода между двете световни войни. От 1919 до 1942 г. той публикува още 18 труда, някои под формата на солидни монографии, като „История на Македоно-Одринското опълчение“ (два тома с общ обем от 1412 стр.) или „Действията на 11-а пехотна Македонска дивизия от Кривопаланка до Богданци 1915 година“ (464 стр.). Многобройни са и неговите публикации по вестници и списания.

Една от книгите на Дървингов е озаглавена „Духът на историята на българския народ“. Публикувана е през 1932 година с обем от 111 стр. С нея авторът прави обобщаващ преглед на българ-

Петър Дървингов като участник в Илинденско-Преображенското въстание

Петър Дървингов като дописен член на БАН

Без риболовство каквото в Бяло море може да се развие в най-широки размери, животът в нашите по-големи градове по скъпотията си не ще получи облекчение. По тоя начин въпросът за владението бреговете на Бяло море за нас е един въпрос за живот или смърт. Или ще владеем тия брегове и нашата държава ще се постави рано или късно в благоприятни условия за всестранно икономическо развитие, или ще останем във вътрешността на полуострова вечно едностранчиво развита държава и арена на търговско използване на близки и далечни съседи.

Не трябва да се забравя, освен това, че трайна история имат само ония държави, които при-

война, за нас ще имат второстепенно значение“.

Тази гореща и убедителна пledoария на полковник Дървингов за значението на Беломорския край наистина е впечатляваща. Може би след Гоце Делчев, който през 1900 г. лично инспектира Странджанския край и през 1902 г. на Пловдивския конгрес на Одринския революционен окръг отрежда важна роля на тракийските българи в предстоящото въстание, никой друг македонски деец, освен полковник Петър Дървингов, не е изтъквал и обосновавал така ярко значението на Одринска Тракия.

Няколко месеца по-късно, в самия край на 1918 година, полковник Дървингов има възмож-

ската история през призмата на геополитиката – една гледна точка, тогава все още малко позната в България. В светлината той разглежда историята на българския народ от първите нахлувания на славяните и прабългарите на Балканите до войните за национално обединение през 1912–1918 година. Или както самият той синтезира основната идея на книгата си още в предговора: „Лайтмотив на българската история е бил, и е, борба за завладяване северните брегове на Бяло море. Тоя лайтмотив не е бил рожба на водачите, а дело на географията на Балканския полуостров. Владението на тия брегове е било една естествена нужда за съществуването на нашите прадеди и едно императивно условие за тяхното обединение в държава с по-сигурни граници и със свободни врати към просторите на Средиземно море“.

Морската тематика остава в историческите и геополитическите му интереси и изследвания и в следващите години. Със своите книги от този период и с цялостната си научна и популяризаторска дейност П. Дървингов се изявява като един от най-горещите поддръжници и защитници на Беломорска Тракия и нейното геополитическо, стратегическо и стопанско значение за България.

Научното наследство на Петър Дървингов е огромно, и макар вече да е частично популяризирано, все още чака да бъде проучено задълбочено и всеобхватно, за да получи оценката, каквато по достойнство му се полага. Самият автор се е погрижил за това, като е дарил на БАН огромния си архив, събиран през десетилетията с ясно съзнание за значението на историческата памет.

Умира на 8 март 1953 година, тихо, скромно и достойно.

ТРАКИЙЦИ ПОЧЕТОХА ПАМЕТТА НА ОТЕЦ АЛЕКСАНДЪР ЧЪКЪРЪК

На 16 март 2025 г. в българския храм „Св. вмчк. Георги“ в гр. Одрин се състоя поклонение в памет на отец Александър Чъкърък по повод две години от неговата кончина. То бе организирано от Генералното консулство на Република България в Одрин, Съюза на тракийските дружества в България, Тракийския научен институт и Фондацията на православните църкви на Българската екзархия в Истанбул. Стотици българи и турци почетоха паметта на големия български родолюбец.

На панихидата присъстваха Радослава Кафеджийска, генерален консул на Република България в гр. Одрин, Илиян Янчев, кмет на Община Малко Търново, Ертугрул Танръкоглу, зам.-кмет на Община Одрин, Кемал Сойтюрк директор на дирекция „Културата и туризъм“ в Областна администрация Одрин, Сезаи Ърмак, председател на Одринската ТПП; представители на Генералните консулства на България в Одрин и в Истанбул – Методи Туйков, Теодора Таскова, Бранимир Илиев, Красимир Премянов, председател на Съюза на тракийските дружества в България (СТДБ), Краснодар Беломорски, зам.-председател на СТДБ, Димитри Йотеф, председател и Христо Копано, зам.-председател на настоятелството на Фондацията на православните църкви на Българската екзархия в Истанбул, представители на общността на Цариградските българи, член кор. проф. Васил Проданов, председател на Тракийския научен институт, д-р Ваня Иванова, главен редактор на в. „Тракия“, Кирил Сарджев, председател на ТД „Георги Сапунаров“, гр. Хасково, Маргарит Петров, председател на ТД „Бойко Чавдаров“, гр. Харманли, Михаил Димитров, председател на ТД „Тракия“, Любимец, Любка Димитрова, председател на ТД „Яни Попов“, Ивайловград, Зорница Радонова, Искра Чернева, Христо Христов, уредник на църква „Св. св. Константин и Елена“ в гр. Одрин, представители на тракийските дружества от София, Харманли, Хасково, Любимец, Ивайловград, Свиленград, Ямбол, Карнобат, Търговище, граждани на Одрин, приятели и съмишленици.

Денят започна със Света заупокойна литургия и панихида, отслужени от Негово Високопреподобие архимандрит Атанасий Султанов и отец Ангел Георгиев от Старозагорската света митрополия и дякон Ефимнос – представител на Адрианополския митрополит Амфилохий. Воденето на литургията и четенето на Евангелието на гръцки език в българския храм предизвикаха разбираемо възмущение сред присъстващите, които приеха това като поредната провокация. В последно време зачестиха случките, когато представители на Цариградската патриаршия неканени посещават българските църкви в Одрин и служат на неразбираемия за сънародниците ни гръцки език.

Неприятната ситуация, в която българите категорично отказаха да слушат Евангелието на гръцки език, беше спасена от намесата на Негово Високопреподобие архимандрит Атанасий Султанов, който припомни, че искането за богослужение на български език е едно от основните искания на радетелите за самостоятелна българска църква, а славянските първоучители, братята Кирил и Методий, са отхвърлили триезичната догма, защитавайки правото на всеки народ да се просвещава и да слуша християнска проповед на своя роден език. Като достоен последовател на своите предци Архимандрит Атанасий Султанов защити честта и достойнството на българските православни християни, на българските тракийци, чиято история е изстрадана, давайки им възможност да чуят Евангелието на български език.

В словото си генералният консул на Република България в Одрин Радослава Кафеджийска говори за родолюбивото дело на отец Александър Чъкърък и съпругата му Мария, които години наред всеотдайно се грижат за българските светини в Одрин.

Председателят на СТДБ Красимир Премянов припомни, че в далечната 1993 г. по инициатива на тракийци започва набиране на средства за обновяване на тънещите в разруха български църкви в Одрин, а Съюзът на тракийските дружества в България е организацията, която превръща родолюбивата инициатива в общонационално дело, подкрепено от държавните институции, от Светия Синод на Българската православна църква и от българската общественост. Той изрази уважение към водещите службата и към каноните на Църквата, но подчерта, че богослужението в българските храмове трябва да се води на роден за българите език.

ТРАКИЙЦИ ПОЧЕТОХА ПАМЕТТА...

Продължава от 4-а стр.

„Днес сме се събрали по тъжен повод – продължи Премянов – да почетем 2 година от смъртта на отец Чъкърък, който беше родолюбец, пазител на вярата, езика и традициите ни, обединител на нашите сънародници в Одрин, член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България. Храмът „Свети Георги“ е символ на православието и българщината в Одрин. Ако българщината тук е съхранена, това до голяма степен се дължи на отец Александър Чъкърък и неговата съпругата Мария“, подчерта председателят на СТДБ.

За съхранение на българското културно-историческо наследство в Източна Тракия, за всеотдайна работа за защита на българщината, отстояване на православието и укрепване на добросъседските отношения между българския и турския народ Мария Чъкърък и Радослава Кафеджийска бяха наградени от Красимир Премянов с най-високото отличие на СТДБ – златен медал с лента „Капитан Петко войвода“.

Почит към отец Чъкърък беше отдадена и на гроба му, който бе отрупан с венци и цветя. Паметникът и барелефът, изградени по инициатива и със средства на Съюза на тракийските дружества в България, на Тракийския научен институт, на признателни тракийци и дарители в двора на храма „Св. Великомъченик Георги“, ще напомнят на поколенията за родолюбивото дело на големия българин.

Тракийци от Ивайловград

Тракийци от Хасково и Свиленград

В ПАМЕТ НА ТРАКИЙСКИТЕ БЕЖАНЦИ

МИХАИЛ ДИМИТРОВ, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТД „ТРАКИЯ“, ЛЮБИМЕЦ

В края на 2024 г. Исторически музей – Свиленград организира пътуване до Република Гърция. Ученици от гимназиите в Свиленград и Любимец посетиха селата Орменио (Чермен), Протоклиси (Башклисе), Пеплос (Мерхамли) и гр. Александруполис. Някои от младите хора видяха за пръв път родните места на своите предци, посетиха църкви и местности, станали свидетели на едни от най-страшните събития в новата българска история. Вдъхновени от видяното, те взеха участие в конкурса за есе или разказ на тема: „Ако бях бежанец, както моите предци преди сто години“, организиран от Исторически музей – Свиленград:

„В началото на 20-ти век Балканите са място на нестихващи конфликти и политически сътресения. Принудителните изселвания и културната асимилация са част от ежедневието на българите от Одринска Тракия и Егейска Македония. Османската империя се опитва да задържи контрола си над тези земи. За много семейства това означава разделение,

страх и отчаяние. Хората напускат родните си места, за да не ги видят никога повече.“ Така започва есето на Гергана Митева от гр. Любимец, спечелило първо място. Участници от цялата страна, разделени в две възрастови групи, припомниха епизоди от най-трагичните страници от историята на българите от Одринска и Беломорска Тракия. Съдбата на хиляди бежанци и десетки лични истории върнаха спомена от безвременното между двете балкански войни, развърлуваха присъстващите и хвърлиха мост към настоящето и съдбата на съвременните бежанци.

Три първи награди и четири грамоти за отлично представяне в националния конкурс спечелиха талантливите ученици от СУ „Желязко Терпешев“ – Гергана Иванова Митева, ученичка от XII а клас, Антония Вескова Тонева – XII а клас и Антоан Ангелов Видев от X а клас. Есета им развърлуваха многобройната публика и предизвикаха фурор от емоции. Журито прочете и откъси от есетата на Николета Бамбалова, Никол Господинова, Мария Пелтекова и Йордан Атанасов, също възпитаници на гимназията в град Любимец.

Въпреки нелеката съдба на своите близки, младите хора завършват позитивно своите истории. Антония Тонева обобщава: „Животът е много странно и интересно нещо. Преплетът на съдбите на хората и те дори не разбират какво се случва... Ами ако Ньойският договор никога не беше подписан? Щях ли да съществувам сега и да ви разказвам това? На тези въпроси може би никога няма да получим отговор. Едно събитие може да промени съдбата на поколения напред. Един различен полъх на вятъра и всичко може да се промени. Точно за това животът е толкова интересен, защото е непредвидим.“

Всички разкази и есета, участвали в конкурса, ще бъдат отпечатани в книга, която ще съхрани родовата памет на тракийските бежанци.

ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - СВИЛЕНГРАД

ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ
СВИЛЕНГРАД

Ви кани
На 27.02.2025 г. от 17:30 ч. в залата на музея

НА ЦЕРЕМОНИЯТА ПО ВРЪЧВАНЕ НА НАГРАДИТЕ ОТ
НАЦИОНАЛНИЯ КОНКУРС ЗА ЕСЕ ИЛИ РАЗКАЗ НА ТЕМА:

„Ако днес бях бежанец, както моите предци преди повече от сто години...“

ЗАПОВЯДАЙТЕ!
ОЧАКВАМЕ ВИ!

ОБЩО ОТЧЕТНО – СЪБРАНИЕ НА ТД „ОДРИНСКА ЕПОПЕЯ“, ГР. СТАРА ЗАГОРА

На 15 март т.г. се проведе Общо отчетно – събрание на Тракийско дружество „Одринска епопея“ – Стара Загора при следния

Дневен ред:

1. Отчетен доклад за дейността на Тракийското дружество от 23.03.2024 г. до 15.03.2025 г.
 2. Годишен финансов отчет – изпълнение на Бюджет 2024 г. и приемане на Бюджет на Тракийско дружество „Одринска епопея“ за 2025 г.
 3. Приемане на план-програма за дейността на Тракийско дружество „Одринска епопея“ за 2025 г.
 4. Разни.
- Гост на събранието беше Михаил Вълв, зам.-председател на СТДБ и председател на Тракийско дружество. За водещ на събранието бе избрана Кирилка Иванова –

член на Управителния съвет на дружеството.

Отчетен доклад за периода 23.03.2024–15.03.2025 г., изнесе председателят на дружеството Цанко Атанасов. Приветствие към присъстващите в залата отправи г-н Михаил Вълв.

По време на форума младите членове на дружеството – Гена и Румена Хаджиеви презентираха на мултимедия снимки от дейността на дружеството.

Счетоводителят на дружеството г-жа Йорданка Хазърва, представи Годишен финансов отчет – изпълнение на Бюджет 2024 г. и приемане на Бюджет за 2025 г.

Председателят представи план-програмата за дейността през настоящата година.

След изказванията всички материали на събранието бяха единодушно приети.

ЧЕСТИТ 80-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ НА ГЕОРГИ ДРАГАНОВ!

На 1-ви март Тракийско дружество „Одринска Епопея“, град Поморие отбеляза 80-годишния юбилей на Георги Драганов – член на Управителния съвет и един от учредителите на възобновеното дружество. Народен певец, тракиец и радетел на българската памет, той може да бъде наречен истински пазител на нашия фолклор. В основата е на организирането и провеждането на Националния тракийски фолклорен събор „Гергьовден“ в града.

Гост на събитието беше г-н Иван Алексиев, Кмет на Община Поморие. Той поздрави сърдечно юбиляря и му връчи плакет за заслуги към Общината.

Председателят на дружеството, г-жа Ана Тодорова награди Георги Драганов с грамота за изключителен принос в развитието на тракийското движение в Поморие и пожела на рожденика да е жив и здрав и още дълги години да работи за благородната тракийска кауза.

ТРАКИЙКИ В СТАРА ЗАГОРА ЧЕСТВАХА МЕЖДУНАРОДНИЯ ДЕН НА ЖЕНАТА

По инициатива на Клуба на жената-тракийка при Тракийско дружество „Одринска епопея“ – Стара Загора в лицето на председателката Кирилка Иванова и Иванка Чертоянова, членове на Управителния съвет на дружеството, беше отбелязан Международния ден на жената, ден на майката, ден на жената-тракийка.

Председателят на Тракийското дружество Цанко Атанасов, приветства присъстващите.

Поздрав от името на Тракийско дружество „Фере“, и НЧ „Тракия“ с. Ракитница, общ. Стара Загора отправи г-жа Красимира Иванова, председател на читалището.

Представителния женски народен хор при старозагорското тракийско дружество отправи музикален поздрав.

ОБЩО ОТЧЕТНО – ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ НА ТД „СТОЯН МАВРОДИЕВ“, ТЪРГОВИЩЕ

На 27 февруари т.г. се проведе Общо отчетно-изборно събрание на Тракийско дружество „Стоян Мавродиев“, гр. Търговище при следния Дневен ред:

1. Отчет за дейността на ТД „Стоян Мавродиев“ за 2024 г.
2. Отчет на Контролния съвет за 2024 г.
3. Избор на нов Управителен съвет
4. Избор на Председател
5. Избор на Контролен съвет

Отчетен доклад за 2024 г. изнесе председателят на дружеството Нели Анастасова. В началото тя поднесе благодарност на всички тракийци, работили активно за утвърждаване авторитета на дружеството и подчерта, че положените усилия за укрепване на съюзия и организационен живот са постигнали добър резултат.

Нели Анастасова отчете, че през отчетната година търговишките тракийци са имали подкрепа от ръководството на Съюза на тракийските дружества в България, вестник „Тракия“, тракийските дружества в Свиленград, Сливен, Ямбол и Стара Загора, Регионален исторически музей, Държавна агенция Архиви, Военно окръжие в Търговище, кмета на Община Търговище д-р Димитров. Екипната работа и подкрепата на партньорите е съдействала за реализацията на програмата на ТД „Стоян Мавродиев“, чиито представители са участвали в националните събори-поклонение, организирани от СТДБ, в научни конференции, в отбелязването на значими дати, събития и културни мероприятия в Търговище и областта. В заключение председателят обобщи, че единни и сплотени, с отговорност към минало, настояще и бъдеще, тракийци от Търговище продължават делото за съхраняване паметта и българската идентичност, за предаване на младото поколение на добродетелите, традициите и уважението към родовата памет.

След ползотворна дискусия отчетния доклад за дейността на дружеството и отчета на Контролния съвет бяха приети.

Избрани в Управителния съвет: Нели Анастасова, Антоанета Христова, Маргарита Милушева, Мария Василева, Петър Милушев.

За председател на дружеството беше преизбрана Нели Анастасова.

В Контролния съвет бяха избрани Светослава Русева, инж. Иван Христов и Снежана Стаменова.

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакцията на вестник „Тракия“ честват на рождениците на Съюза през месец април:

- Елена Алекова – София.....3 април 1963 г.
- Донка Янева – София5 април 1942 г.
- Петър Янков – Перник6 април 1962 г.
- Васил Михайлов – София6 април 1938 г.
- Мария Ангелова – Ивайловград..... 10 април
- Мариана Анкова – Кърджали 16 април 1968 г.
- Кирил Киряков – Сливен 17 април 1953 г.
- Георги Георгиев – Исперих 17 април 1947 г.
- Катя Орманова – Карнобат 18 април 1952 г.
- Роса Ламбова – Сливен.....27 април 1940 г.
- Веска Димова – Варна.....28 април 1957 г.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7А, тел.: 02/987 48 96

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, акад. Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; [Тодор КОРУЕВ] Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Димитринка СМОЛЕВА (София) 0886 746 044; Христо ХРИСТОВ (Варна) Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) 076/60 13 67; Радостина ПРАМАТАРОВА (Средец); Стефан МИЛЕВ (Маджарово); Веска ЛАМБОВА (Шумен) 0877 71 85 03; Светла ЧЕРНОГОРОВА (Сливен); Донка ДИМОВА (Карнобат) Златка МИХАЙЛОВА и Анета ГЕОРГИЕВА (Хасково) 0894 044 420; Мария ИВАНОВА (Ямбол) Светлана ПЕЕВА и Валя ГЕОРГИЕВА (Поморие); Недка ОНОВА (Крумовеград).

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака).

СВИЛЕНГРАДСКИЯТ КОНКУРС „АКО БЯХ БЕЖАНЕЦ...“ ПРЕДИЗВИКА ИНТЕРЕС В ЦЯЛАТА СТРАНА

ЗЛАТКА МИХАЙЛОВА

Историческият музей в Свиленград обявя резултатите от конкурса за разказ и есе на тема „Ако бях бежанец, както моите предци преди повече от сто години“. Стартият на надпреварата бе предшестван от проведената в града кръгла маса „Бежанци и мигранти – памет за родните места на предците“. През есента на миналата година бе организирано и пътуване на група ученици от Свиленград и Любимец до три селища в съседна Гърция, откъдето след войните са дошли бежанци, станали родоначалници на много фамилии.

Участниците в конкурса впечатлиха с познаване на темата, с емоционални авторски интерпретации въз основа на фамилни спомени и интервюта, направени с цел проучване на родовите корени на дедите. „За да продължи да се говори за българската памет, за да го има рода български, за да ни има нас, трябва да пазим и да разказваме спомените като предаваме на следващите поколения тези истински истории за сила, безстрашие и любов“, пише Йордан Атанасов от XII клас, СУ „Желязко Терпешев“ в гр. Любимец.

„Горда съм, че семейството ми е съхрани-

ло личния дядов архив – родовата памет знае корените си и помни. И ще помни! Превръщайки се в европейци, започваме да забравяме, че сме преди всичко българи, забравяме как сме се съхранили вече много столетия. Забравяме колко сила са проявили предците

ни“, пише Мария Чаушева от София.

В много от разказите и есетата са потърсени паралели със съвременните бежански процеси, показани са позиции по актуалната днес тема в цяла Европа. „Историята на бежанците ни учи, че човешката емпатия и готовността да помагаме могат да бъдат

най-силните оръжия срещу бедствията и страданията. Затова всеки от нас трябва да играе своята роля – било то чрез доброволчество, дарения или просто показвайки сътрудничество към тези, които са били принудени да напуснат домовете си. Това е написал

Димитър Маров, деветокласник в СУ „Д-р Петър Берон“ в Свиленград.

„Поглеждам към съвременния свят и виждам как историята се повтаря. Днес също има хора, които бягат от войни и преследвания, търсейки убежище и мир. Техниче очи разказват за страх и болка, но също

така за надежда – същата надежда, която е горяла в сърцата на нашите прадеди. Разбирам ги, защото знам какво означава да носиш тежестта на изгнаник, но също така да вярваш, че новият ден ще донесе светлина, казва Николас Маламов от Симитли.

Приятна изненада за журито бе участието на ученици и възрастни и извън региона – от Провадия до Ямбол, от Котел до Кърджали, от Рудозем до Тетевен. На церемония, подпомогната от дарители, бяха връчени наградите и поощренията на отличилите се в конкурса. По-голямата част от тях бяха осигурени от Областният съвет на БЧК в гр. Хасково. Хуманитарната организация е известна както с подкрепата си за тракийските бежанци след войните, включително в района на Свиленград, така и днес с оказването на помощ на централите за бежанци в Харманли, Любимец и Пъстрогор, припомня Минка Мечеринкова, директор на БЧК – Хасково. Председателят на Тракийското дружество в Любимец Михаил Димитров също поздрави отличените и им връчи подаръци.

С финансовата подкрепа на щедър спонсор отличените есета и разкази ще бъдат публикувани в тематичен сборник, издание на музея, съобщи директорът Елена Митева.

